

KÖZÉRTÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: esütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER IENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többzori hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyitár sora 40 fillér.

Kabát nélküli gomb.

Körülbelül két héttel ezelőtt az ellenzék intézőbizottsága kiküldte az ellenzék kilenczese bizottságát, hogy az küldje ki a négyes bizottságát és hogy ez a négyes bizottság hívja össze az egész ellenzék értekezletét. Hogy mit csináljon ez az értekezlet, azt ebben a perczen nemcsak mi nem tudjuk, de nem tudja az egész ellenzék sem, annak intéző-bizottsága sem, ennek kilenczese bizottsága sem, és ennek négyes bizottsága sem.

Az ellenzéki lapok azt mondják, hogy a szövötközött ellenzéknek tisztázni kell az ország előtt, hogy mi az álláspontja a háboruval szemben. Mi azonban azt hisszük, hogy ettől a nehezen kialakuló ellenzéki háborus állásponttól egyelőre még nagyon nyugodt lehet Európa. Amennyire ugyanis mi látjuk a dolgokat, hát ez az ellenzéki értekezlet nem olyan tragikus dolog, mint amilyennek a szörnnyülködő közvéleménynek beadják. A szövötközött ellenzéki pártoknak ez a közös értekezlete nem lesz melléparlament, nem fog se hadat üzenni, se békét csinálni. Ez a közös értekezlet a mi értesülésünk szerint inkább kómikus, mint tragikus dolog. Ez a közös értekezlet ugyanis semmi egyéb, mint egy gomb, melyhez nincs kabát.

Amikor az intézőbizottságból kiküldött legújabb négyes bizottság megalakult, akkor nagy zavarban volt a szövötközött ellenzék. Ennek a kiküldetésnek ugyanis az volt az előzménye, hogy a szövötközött ellenzék

vezérei a koalícióból a fuzióra szerettek volna áttérni. Az volt a terv, hogy az összes ellenzéki pártok egy párttá tömörülnek. A közös ellenzéki értekezlet czélja pedig az lett volna, hogy ezt a tömörülést, melyet ők némi kis megalomániával „történelmi esemény”-nek neveztek, ünnepélyesen kimondják.

Nem is volt a fuziónak semmiféle elvi akadálya. Elvi akadály csak ott merülhet fel, ahol elvi ellentétek vannak. Mivel azonban a szövötközött ellenzéki pártok elvbőségben nem szenvednek, tehát az ő egyesülésük elé nem gördül semmiféle elvi akadály. A fuzió mégsem sikerült. Hogy miért nem, arról egyelőre még hallgat az annyira aposztrófált „történelem.” A rossz nyelvek azt mondják, hogy a fuzió nem egy ellentét, hanem egy harmónián akadt meg. A szövötközött ellenzék összes tagjai ugyanis harmónikusan törekednek valami állásra, vagy hatalmi pozícióra. Ha több csoport marad fenn, akkor mindegyik csoportra jut valami. De ha a csoportok helyét elfoglalja egy nagy tömeg, akkor ebben a sokadalomban talán tres marad a marka egyik másik olyan hazafinak, aki mint csoportvezér vagy alvezér ma még küzdelmének egy kis gyümölcsére számíthatna.

Nem tudjuk, igazuk van-e a rossz nyelveknek, de azt tudjuk, hogy a szövötközött pártok fuziójának gondolata meghalt körülbelül abban a pillanatban, amelyben megszületett. Illetve nem abban, hanem a következő pillanatban. És ez a rövid életkor is már elég volt ahhoz, hogy egy kis zavarba

hozza az ellenzék vezéreit. Ez alatt a rövid idő alatt ugyanis elhatározták a fuzió történelmi eseményének érdekében azt a bizonyos közös értekezletet, melynek tárgya a fuzió kimondása lett volna. Most van értekezlet, de nincs párt. Van gomb, de nincs kabát.

Ekkor alakították meg azt a bizonyos négyes bizottságot, melynek azért kellett a történelembe bevonulnia, hogy az a fölösleges gomb kabátot találjon. Ennek a négyes bizottságnak tehát azt a feladatot szánták, hogy eszeljen ki valamit, ami az előre kitűzött értekezletet utólag indokolhatná. A feladat nem könnyű, mert hiszen történelmi eseményről legyen szó, a szövötközött ellenzéki pártok vezérei pedig ezideig nem rázták ki a kabátjuk ujjából a történelmi eseményeket. Meg is akadt a négyes bizottság dolga. Már két hét óta gondolkodik, de nem talál semmit, amit a legközelebbi négygyűlésen mint történelmi eseményt lehetne bekonferálni.

Igy tehát nem lehetetlen, hogy a fuzió gyors kimulása magával fogja ragadni a halálba az ellenzéki közös értekezletet és az arra hirdetett történelmi eseményt is. Hanem azért a koalíció egysége és összhangja minden kétségen felül áll, különösen az összhangja.

Meg fog győződni róla mindenki, aki az országgyűlés legközelebbi füttykonzertjét meghallgatja.

A zseni.

Irta: Pakots József.

Krizsóczyné, a szép özvegy beült a kis falusi templom legelső sorába, a külön padba, amelynek térdeplőjét szőnyeggel letakart puha vánkos födte és imádkozott.

Krizsóczyné nem volt vakbuzgó asszony, de szerette a templomot, a hol a művészet levegője sugárzott feleje mindentűn: a Raffaello Madonnájának olajnyomatu, gyertyafüstös képmásáról, az öreg pap aranydiszes miseruhájáról, az ablakok góthikus íveiről. A szentély homálya, az örökmécses biborpiros rezgése, a miséző pap és a karinges ministráns gyerek latin feleselgetése, mindmind valami mély, művészi ihletű áhitatos hangulatot ébresztettek benne. A falusiak azt hitték: ime, a kastély urnője milyen vallásos, pedig Krizsóczyné csak a művészi benyomásokat szűrte le a templomi ájtatóságokból.

Rajongója volt a művészeteknek. Otthon, a kastélyát telehordta műkincsekkel. Két évi özvegyisége alatt bejárta a világot. Perzsiából drága szőnyeget hozott, Japánból

kancsókat, Indiából shálokat, Ceylonból gyöngyöket, az olasz műkereskedőktől képeket, szobrokat, Hollandiából drágakötésű könyveket, Törökországból himzéseket, Sziciliából terracotta szobrocskákat, Görögországból egy kiásott új Vénuszt, azonkívül oszlopfecskéket, kézírásokat, pergamenterket, egy lyrát a hellasi aranykorból, egy római diadalszekeket, a melyet a kastély verandája előtt állított fel a parkban, egy svájci órát, a mely a XVI-ik században készült, egy földgömböt, amely a párja volt a velencei Doge-palota nagytermében levőnek, egy Medici hercegnőnek menyaszonyi köntösét, egy zongorát, amelyen Mozart játszott, Napoleon tábori szekét, egy Heinekötetet, amelyből Erzsébet királyné olvasott, Dante Divina Comoediájának Mátyáskorabeli példányát ragyogó inicziálékkal és több mást. Ami rendkívüli, szép, művészi és történelmi értékű tárgy csak utjába került, azt mind összevásárolta.

A kastélya olyan volt, mint egy csodálatos muzeum. És ez a művészelekü, különös asszony szinte mámorosan járt-kelt az otthonában. Neha meg-megállt valamelyik műtárgya előtt és a lelke visszazárlt az

évszázadokba, a tárgyhoz hozzáképzelte a kort, az embereket, a társadalmat, a kultúrát és az alkotó művészt. És a megértésnek, az együttérzésnek valami megindító, boldog, rajongó mámore öntötte el.

Krizsóczynének fent, Budapesten volt egy barátja. Kalmárnak hívták, a Nemzeti Muzeumnak volt tisztviselője és igen tudós, okos derek, jámbor férfiú híreben állott. Ezt az embert azzal a feladattal bízta meg Krizsóczyné, hogy jegyezze össze számára a világirodalom legszebb műveit és rendelje meg a legújabbakat is. Hálából azután minden nyáron lehvta a kastélyába, egy külön épületrészten teljesen átengedett neki a derek muzeumi könyvmoly itt írta meg évről-évre értekezéseit a Nyelvőr, a Philológiai Közlöny és egyéb tudományos folyóiratok számára.

E barátja előtt nem egyszer fakadt ki Krizsóczyné melabus panasza:

— Látja, én gyakran analízálom magamat, tanár ur! Igen gyakran. Tudom, hogy benem a művészi megértésnek olyan mélységes ereje él, miut kevés emberben. Szent, gyönyörűséges élményeim vannak. Neha olyan lelki extazisba emelkedem, hogy azt hiszem

Egy akolba terelés.

(Ü. L.) Az ellenzék egy akolba akarja terelni Andrassy Gyula gróf. De ezen terv is dugába dől, mint annyi más ellenzéki terv.

A legelső terv az volt, hogy terror által megbuktassák a kormányt és megbuktassák a többséget. Az ellenzéki pártok egyes csoportjai az erőszakot akarták felidézni, a mit nyíltan azonban rettetésnek hirdettek. Azt hitték, de ezt titokban tarták, hogy ezzel a többségi erőszakkal megnyerik a maguk részére a közvélemény rokonszenvét.

Tehát nem a maga programjának erejéből, hanem az ellenpártnak a hibájából akart újra népszerűvé lenni. S hogy ezt a népszerűséget elérhesse, nem átalotta mesterséges módon, kényszereszközökkel rászoritani a többséget, hogy az erőszakot elkövesse.

Tervük nem sikerült! . . . A nemzeti munkapárt az ellenzék által kívánt erőszakot a parlamenti rend érdekében ugyan megtette, de az ellenzék által remelt országos felháborodás elmaradt. Mártirokká nem válhattak az ellenzékiek, a józan közvélemény helyeselte a többség eljárását.

Ez nagy csapás volt az ellenzékre nézve. Felsült azon tervük, hogy a közvélemény melléjük álljon. Felsült azon tervük, hogy a többségi pártot megbontsák és bukják a kormány. Nem halászhattak a zavarosban.

Mikor a helyzet így alakult ki ellentükre, kétségbe esésükben szövetségre léptek egymással az ellenzéki csoportok. De egy párttá nem olvadtak össze.

Ekkor föllépett Andrassy! — Nagy örömmel fogadták ugyan az ellenzéki pártok, de a kiábrándulás is hamar bekövetkezett. A gróf egy akolba szeretne volna terelni az ellenzéki csoportokat. Ettől meglett a rémü-

let! Mi lesz így a konczból, ha közösen osztokodnak.

Andrassy feladta a volt alkotmánypárt újra összeállítását. Láta ennek a kivihetlenségét. E helyett nagyot gondolt! — Egyesült pártot akart összegyűrní az ellenzéki csoportokból.

Ezen szándék hajótörést szenvedett a — konczért. Fölcsudtak a csoportok az Andrassy bálványimádásából s nem azonosítják magukat az egy akol teóriájával. Ennek legelőbb a Justh-párt adott hangot — kijelenték, hogy az ily tervet nem teszik magukévá. Megtartják önálló párt jellegüket.

Valódi oka azonban e lépésnek az, hogy mit ér nekik a valaha bekövetkező kormányra jutás, ha miniszterek lesznek megint Andrassy, Kossuth, Apponyi, nekik legfeljebb pár hely jutna. Államtitkárok lennének Déry, Mezőssy, Szerényi és mások, nekik alig jutna abból egy is. A főispánok zöme Andrassy híveiből telnek ki, a kisebb konczok is megoszlanának.

A volt koalíciót is az buktatá el, hogy Justhék görbe szemmel nézték az Andrassy emberei és Kossuthék térfoglalását. Ily állapotokat újbol nem kívánunk és így elveték az egy akol eszméjét.

Kossuth és a néppárt ettől ugyan nem idegenkedne, hisz nekik jutott elég koncz a multban. De mert a Justh-párt nem adja fel önállóságát, a Kossuth-párt sem teheti ezt meg, mert akkor — habár csak látszólag is — függetlenpártnak a Justh-pártot fogják tekinteni. A néppárt két kulacsos természeténél fogva, nem bizva Andrassy vállalatában, ezuttal még tartózkodó álláspontot foglal el. A pártokivüliek Andrassy hívei ugyan, de meg nem látják kialakulni a helyzetet, hogy tartózkodó helyzetükből az Andrassy szárnyai alá húzódnának.

Andrassy vállalkozása tehát nem fog sike-

rülni! — A héten lezajlott gyűlésen akarta Pápan kibontani az új egyesült párt zászlóját. De azon bizony közvetlen hívei vettek vele részt a központból. Vezéregyéniségek nem voltak jelen. És így az újpárt zászlóbontás helyett, megelégedett a gróf a kormány elleni álláspontja jelzésével, ugyanezt tevék a más felszólalók is, az ellenzéki pártok képviselői.

Frázisos bizalmatlansági érzelmeikről nincs mit megemlékeznünk. Ez az ember az, a ki folyton változtatja a nézeteit. Elitéli az obstrukciót, hogy azt most pártolja, elitel más egyebeket, hogy azokat később megint letagadja. Kitakar-betakar, tudja Isten mit akar.

De az már komikus, mikor Andrassy a választójog reformját félti Lukács Lászlótól, mert képtelen demokratikusan megoldani azt. És ezt mondja azon Andrassy, aki korcsulótt választói javaslatot készített, mért-földnyi távol állva a demokrácia kívánataitól.

És azon javaslatot az összes koalícióstak elfogadták, csak még a nyílt tárgyalása volt hátra. De azért most Andrassy félti Pápan Lukácstól a demokratikus választójog megoldását, mivel az nem lesz demokratikus alaponi megoldás. Tűzelték a szónokok egymást, a kormány elleni küzdelemre. Szegény két kulacsosok, meg azt hiszik, hogy őket komolyan veszi az értelmiség, a mely még döntő faktor Magyarországon.

A zászlódiszt Pápan gróf Esterházy Pál fizette. A népcsőületet megadta a vasárnap nap. De mindezek még nem Magyarország közvéleménye. Andrassy ugyan az ily utczai publikummal sokra nem megy és nem jutnak ugorkafára az ellenzéki csoportok sem.

én tudnám megírni a világ legszebb zengő sorait, én tudnám lefesteni a legeszmenyőbb Madonna-fejet és az en ujjaim tudnák kiformálni agyagból a legrozsaszinűbb, legillatosabb, legevenebb vénuszi testet. És aztán kezembe ragadok hirtelen egy tollat — Petrarca irt vele valamikor — és két sort, csak két gyönyörű, új felséges sort szeretnék leírni. Nem megy. Máskor fekapom Bellini palletáját — egy firenzei műkereskedőtől vettem tizezer liráért — és színeket keverek rajta. És mikor a festék a vászonra kerül, szürke vagy rikitő hideg folt lesz. És így vagyok mindennel. A lelkeket néha elringatja egy-egy melódia, zengő szimfoniák hullámanak körülöttem, leülök hirtelen a zongorához, ráütök a billentyűkre. Zúrzavar, zúrzavar! Hát látja, ez rettenetes. Ez lesújt, kétségbeejt! . . .

— De asszonyom, — felelte a tudós könyvmoly komolyan — önnek nincs igaza. Ne akarjon ön ilyeneket.

— Hát?

A muzeum derék tisztviselője ég felé fordította a szemét és nagy, benső ellágyulásával, gyönyörtől átzengető hangon mondta: — Nincs szebb dolog a másolásnál!

Krizsóczyné meglepődve nézett rá, de a tudós férfi leikesen folytatta:

— Igen, a másolásnál! Ah, a másolás! Elmerülni egy nagy szellem szemléletébe, elemezni tehetségének, teremtő erejének alkatelemeit, fölfejtani, részekre bontani és kiélvezni apróra, minden parányi szépségét, a legelrejtettebb, a legképzeltetebb szépségeit is, még azokat is, amelyekről maga az

alkotó művész sem tudott; belemagyarazásait kimagyarázni, szabályokat levonni, irányzatokat megállapítani, beleszteni, lemérni, felmérni, okoskodni, bölcsekedni, ah, minő nagy, felséges élvezet! Tudja, mi ez mindent összevéve?

— Micsoda?

— A másolás élvezete.

— Igen, ezt már mondta, — jegyezte meg Krizsóczyné nem minden guny nélkül.

— De nem lehet elég sokszor ismételni.

Krizsóczyné lemondott arról, hogy megértesse magát a könyvmollyal, megkérdezte hát:

— És min dolgozik most, tanár ur?

— A tudósnak fölgyult a tekintete!

— Egy izgalmas érdekességű tanulmányon!

— felelte a tudós diadalmasan.

— És mi az?

— A czime: „A pontosvessző művészi elhelyezése Baróti Szabó Dávid műveiben.“

II.

Vasárnap délelőtt volt és a gyertyák lecsurgó fagyója tette nehezzé a kis falusi templom levegőjét. Krizsóczyné ott ült a szokott helyén és a mellékoltár egy kis ügyetlen faragású Apostol szobrán mosolygott.

Fent, a kórus falépcsőjén dobogtak a szaladgáló gyerekek s a kántor a repedt tüdejű orgonán végigszalasztotta az ujjait.

Már beharangoztak harmadikra, de az öreg pap még a sekrestyében bajlódott a miseruhájával. A templomban épegy köhintés hangzott el, csikordult a nagy ajtó, a küszöbön léptek járása hallatszott, új hívők jöttek, bemártották ujjukat a szenteltvíz

kömedencéjébe, meghajtották terdüket és beültek a helyükre.

Fent, a kórusban a kántor unatkozhatott, mert időnként belecsapott az orgonába, futamokat játszott, majd megfélekedve magáról, egész melodiákat.

Krizsóczyné úgy vette észre, hogy a kántornak más a billentyűverése, mint egyébkor; egyáltalán, mintha más ember orgonálna. Azelőtt fújt, szuszogott, nyögött és hörgött az orgona, most pedig mintha lágyan olvadoztak volna benne a hangok. Aztán milyen különös, honnan szedi ez a falusi tanító mester ezeket a leheletszerű melodiákat, játszi, szeszélyes hangulat-futamokat?

Egyszerre csak mélyen megzendült oda-fent az orgona öble, mély meleg, áhítatos, himnuszos hangok törtek ki belőle, új, új, friss, különös, megremegtető hangok. Krizsóczyné nem tudta megállni, hogy hátra ne nézzen, fel a kórusra, a hol az orgona megfakult sipjai katonásan sorakoztak egymás mellé! Mi történt itt? Hallucinál? Honnan kerülnek ezek az isteni hangok e fujtatóval élesztett, öreg sipládába? Ki játszik?

A szentélyben megcsendült a csengő, a sekrestyéből nyíló ajtón belépett az öregpap, kezében az aranyhimzésű lepélbe takart kehellyel, a hívők felálltak, megkezdődött a mise.

Mise alatt még néhány közbelopott finom futam gyönyörködtette Krizsóczynét, s mikor véget ért az istentisztelet, sietve ment át a plébániára. Az öreg pap még ott tett-vett a sekrestyében.

Hol marad az Emke?

Egyik kolozsvári napilaphoz intézett levélből vettük át a következő általános meggyőződést kifejező és nagyon is megszívlelésre méltó sorokat.

„Gyorsegymásután olvasom ugyanis azokat a felbuzdulásokat, melyek az erdélyi magyarság pusztulása tekintetében előtörnek. Olvasom az erdélyi politikusok riadóját; az erdélyi vármegyék határozatait; az irodalmi és társadalmi körök felszólításait — ám sehol a nyomát sem látom annak, hogy valami komoly mentési akció csakugyan készül s hogy a Királyhágó inneni részén az irányító tényezők sarkukra állanának.

Pedig a nemzetiségiek most sem alusznak. Ellenkezőleg. Mialatt az erdélyi magyarság fejével bölintgat és talán el van telve a gyönyörű czikkokkal — addig a magyar birtokok egyre-másra kerülnek a nemzetiségi pénzüzetek s általában a nemzetiségiek tulajdonába.

Kérdem azonban, hol marad az Emke?
Mit csinál az Emke?

Csaknem négy millió korona áll ennek a kulturintézménynek a rendelkezésére; vagyona folyton emelkedik, mert a vezetősége ritka szorgalmat fejt ki abban, hogy a hagyományozók meg ne feledkezzenek róla s mégis azt látjuk, hogy egy néhány iskolatagyon kívül mit sem tesz az erdélyi magyarság érdekében.

Hát vajjon, a mikor ki van mutatva, hogy minő tatarjárás pusztít az erdélyi részeken, elegendő tevékenység az Emke részéről az algyógyi földmives iskolával, a daloskönyvtarakkal, iskolaépületek tatarozásával foglalkozni? Nem kellene első sorban az Emke-nek birtokpolitikai akciót indítani? Nem kellene nagy vagyonával a tömöríteni a magyar pénzüzeteket és támogatásra fel-

hívni a pénzügy- és földmivelésügyi minisztereket.

Ezekre kérek feleletet a Kolozsvári Hirlaptól. De kérek elsősorban magától az Emkétől.

De előre is kérem: ne hivatkozzanak arra a tarthatatlan érvre, hogy az alapszabályok így rendelik, az alapszabályok állítják föl az Emke működésében a mostani kereteket. Az alapszabályok nem kényszerubbonyként vannak ráhuzva az Emke testére. Ha ma nem segítenek, hanem gátolnak, meg kell változtatni őket. Csakugyan a legnagyobb lehetetlenségre vallana, ha még ennyire sem volna képes az Emke.”

HIREK.

— **Elöléptetés.** Szász József, vármegyénk főispánja dr. Dobozy Vilmos vármegyei főorvost a VIII. fiz. osztályból a VII-ikbe léptette elő.

— **Kinevezés.** Szász József, vármegyénk főispánja Morna Péter jegyző-gyakornokot remetei korlátolt hatáskörű anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

— **Gyászhir.** A gyulafehérvári káptalannak gyásza van, Tusnádi Imets Fülöp Jakó erdélyfehérvári székesegyházi olvasó kanonok, rudinai címz. apát, a gyulafehérvári takarékpénztár elnöke f. hó 24-én este 11 órakor rövid szenvedés után elhunyt. Bizonyára széles körben kelt fel élénk részvétet e gyászhir, mert az elhunyt lelkész tevékeny munkása volt egyháznak és a közéletnek. Mint fiatal pap néhai tudós Veszely Karollyal látogatta meg a Moldovában lakó székelységet, érdeklődött a tudományos történelmi vizsgálódások után és több érde-

kes tanulmányt írt. Derűs, jó kedélye és jó szíve sok tisztelót szerzett nagyszámu ismerősi körében. Béke emlékére.

— **Marostordai főispánságot kettéválasztják.** Gr. Haller János marostordai főispán távozásával, az új főispán személyét illetőleg már megindultak a kombinációk. Egyik értesülés szerint kettéválasztják a marostordai főispánságot és Marosvásárhely főispánja Bernády György jelenlegi polgármester, Marostordamegye főispánja pedig Incedy-Joksmán Ödön vármegyei főjegyzőnk lesz.

— **A gyulafehérvári törvényszék elnöke.** Az igazságügyminiszter Erdőgh Virgil máramarosszigeti kir. törvényszéki elnököt a saját kérelmére a gyulafehérvári kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Miniszteri megbízott.** A közoktatásügyi miniszter a nagyenyedi Bethlenkollégium látogatásával Kunecz Elek kolozsvári tankerületi főigazgatót bizta meg.

— **Dr. Magyar Ferencz** társas- és közéletünk szimpatikus fiatal tagja, eddigi doktorátusi czime mellé még egy új tudori oklevelet szerzett. F. hó 26-án avatják fel a kolozsvári egyetemen. Örömmel gratulálunk!

— **A marosújvári szolgabírói állás betöltése.** Szász József vármegyénk főispánja Bójthe Benedek nagyenyedi szolgabíró a szolgálat érdekében a marosújvári főszolgabírói hivatalhoz helyezte át és Nagy Károly újonnan választott szolgabíró szolgálatára a nagyenyedi főszolgabírói hivatalhoz osztotta be.

— **Majláth püspök kitüntetése.** Illetékes helyen meglehetősen nagy gondot okoz, hogy a Samassa József halálával megüresedett bibornokságra kit neveztesse ki. Gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök vagy Csernóch János kalocsai érseket,

A refektóriumba, ahová egy kis cseléd bevezette a kastély urnóját, behallatszott az öreg duruzsolása. Vetkőzés közben veszekedett valakivel.

— Ez így nem megy, — pattogott Isten agg szolgája — maga még nagyon fiatal, barátom, összetéveszti az ur hajlékát valami színházfével.

— De főtisztelendő ur! — hangzott egy megszeppent, védekező, gyámoltalan férfihang.

— Nem, nem, ezt nem szabad többet tennie. A legjobb hívem Verzár Demeter, aki harmincz esztendő óta nem hiányzott egyetlenegy istentiszteletről sem és végigvárta mindig az evangélium felolvasását is, ma Urfelmutatáskor hirtelen elment. Megbotránkozott a maga játékán. A szánta Balóné is, Domokos Péter is... Ha itt akar maradni, akkor igyekezzék úgy játszani, mint az öreg Vincsi játszott. El kell nyujtani a hangokat, aztán ne cifrázza, mert így nem tudják énekkel kíséreni. Nos?

— Megpróbálom... felelte az előbbi siralmas hang.

— Hát az Isten áldja meg kántor ur! Így már rendben leszünk. De azért ha nem siet, egy kis friss töpörtös pogácsával és egy kis szilvapálinkával szívesen szolgálk. Tessék besétálni az ebédlőbe, mindjárt jövök én is.

— Köszönöm főtisztelendő ur, majd más-kor. Most dolgom van. Dicsértessék az Ur Jézus Krisztus!

— Mindörökké ámen!

A sekrestyéből koczogós szerény léptek indultak ki a kőcokkás folyosóra. Krizsóczyné hirtelen kilépett a refektóriumából. Egy nyurga, hosszú, fekete kabátos, félszeg fiatal embert látott maga előtt. Szegletes, magas, halvány homloka, mélyen ülő fekete szeme és ritkás kis bajusza volt az ifjunak. A tekintete mindig a czipője orrát kereste. Krizsóczyné megszólította:

— Kántor ur!

Az ifju megrettenve nézett rá. Meglepte az illatfelhőben uszó, suhogó selyembe öltözött, előkelő, szép asszony megszólítása. Bizonytalan hangon mondta:

— Tessék parancsolni!

— Ha nem csalódom, ön orgonált ma a templomban.

Az ifju elsápadt. Sietve védekezett:

— Igen én voltam, de bocsánatot kérek, majd jövőre...

Krizsóczyné nevetve szakította félbe:

— Ne, ne! Nekem nagyon tetszett a játék. Sőt valósággal meglepett.

— Oh, kérem...

— Ne szerénykedjék, Művésziessen játszott. És honnan szedte a friss, gyönyörű preludiumot?

Az ifju rábámult az asszonyra s aztán csodálkozva, hitetlenül kérdezte meg:

— Hát szép volt?

— Csodaszép!

Az ifju a czipője orrára nézett és csöndesen, félénken jegyezte meg:

— Én komponáltam...

A sekrestyéből kilépett az öreg pap s mikor meglátta Krizsóczynét, azt se tudta mit csináljon a nagy megtiszteltetéstől.

— Oh, méltóságos asszony, kegyes pátronánk, csókolom a jóságos kezeit, minő nagy kitüntetés.

— Dicsértessék főtisztelendő ur! Az új kántorhoz jöttem gratulálni.

Az öreg pap nagyot nézett és zavarában rászólt az ifjura.

— No, amicze, csókoljon hamar kezét a méltóságos asszonynak!

Az ifju meghajolt, motyogott valamit, Krizsóczyné jókedvűen mondta:

— Önt, főtisztelendő ur, nem merem meghívni ebédre, mert tudom, hogy még csak most fog reggelizni, de a kántor urhoz legyen szerencsém. Elfogadja?

Az öreg pap feljebb tolta orrán az okulárét a csodálkozástól, aztán sietve ő felett a kántor helyett.

— Oh, hogyan fogadná el! Boldog az amicze, nagyon boldog, hogy ilyen szerencse éri.

A kántor majdnem az orrára bukott annyira nézte a czipőjét, Krizsóczyné pedig mosolyogva mondta ki a szentenciát:

— Hát akkor elviszem magammal a kocsimon, kint vár. Igaz, főtisztelendő ur, az orgona nagyon rossz állapotban van. Ma határozta el magamban, hogy ujat veszek a templomnak. Hadd tudjon a kántor ur még szebben játszani!

(Folytatjuk.)

December hóban összeülő pápai konzisztóriumban a kalocsai érsek fogja megkapni a bibornoki kalapot. A magyar kormány már megkapta az erre vonatkozó ígéretet Rómából. Csernoch biborossá való kinevezésével egyidejűleg igen magas királyi kitüntetésben fog részesülni Majláth Gusztáv gróf gyulafehérvári és gróf Csáky Károly váci püspök is. Az erre vonatkozó előterjesztések nemsokára meg is történnek.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Tyra László szamosújvári fegyintézeti őrpáncsnokot a nagyenyedi orsz. fegyintézethez hivatalból áthelyezte.

— **Halálozás.** Molnár Imre pénzügyi irodatiszt életének 63. állami szolgálatának 29-ik évében f. hó 23-án meghalt. A pénzügyigazgatóság tiszti kara gyászlapot adott ki kartársuk haláláról és pénteken testületileg kísérték ki a ref. temetőbe.

— **Az Edison fényjáték színház** mai két nagy előadásának műsora rendkívül érdekes lesz. „Nick Winter feltámadása” című szenzációs detektív dráma 2 felvonásban kerül bemutatásra, a főszerepeket Nick Winter mint híres detektív és mint rablóvezér az eredeti Zigomár játssa. A másik slágerkép a „Kötelesség és szeretet” amerikai cowboy dráma lesz. A műsorban érdekes még az olympiai játékok II. része, a Pathé ujság és Mórca tenorista akar lenni, páratlan humoreszk.

— **Uj kórház Marosújváron.** A marosújvári sóbánya társaság által épített új kórházat a bányakincstár folyó hó 17-én adta át a forgalomnak. A modern kórház megnyitását nemcsak Marosújvárnak, de vármegyénknek is számottevő intézményének mondhatjuk.

— **Városunk és vármegyénk a tüdőbetegekért!** Halottak kegyeletes ünnepén rágondolunk a halál jegyeseire, a tüdőbetegekre, akiket meglehetne menteni, ha az első veszhíre szanatóriumi apolás állana a beteg részére. A Királyi Herceg Szanatórium egyesület most építi második népszanatóriumát s erre kéri az egy viragszál váltásdíjat. Örömmel jelezzük, hogy az emberbaráti szent ügy minálunk megértésre és meleg támogatásra talál. Nemcsak városunkban, de a megyében is szervezve van a gyűjtőgárda, sőt azok, akiknél esetleg nem zörgetnek, azok is nyitnak s irgalmas szívük adományait beküldik a rettenetes népbetegség ellen rendületlenül küzdő egyesületnek, Budapest, IV. Sütő-utca. Moritori vos salutant: a halottak szólitának. Csak egy viragszál!

— **A Kemény Zsigmond irodalmi társaság pályázata.** Fejtessék ki az erdélyrészi magyarság történelmi hivatása hazánk politikai, társadalmi és gazdasági élete szempontjából. Pályadíj 1000 korona. Csakis abszolút értékű munka nyer jutalmat. Pályázat határideje 1913. decz. 31. A pályadíj nyertes mű kiadási joga a társaságot illeti. A mennyiben a társaság ezt a jogát a pályázat eredményének kihirdetésétől számított két éven belül nem gyakorolná, e jog visszazár a pályadíj nyertes mű szerzőjére. A pályázó művek a Kemény Zsigmond irodalmi társaság elnökségéhez, Maros-Vásárhely, adandók be jelíges levéllel, pályázatra vonatkozólag bővebb értesítést is az elnökség ad.

* **Az anyatej, pótlása** lehetetlen és így ne kockáztassa senki sem a gyermek

egészségét, hanem a lehetőségig említi táplálja, ezt mondják a világ összes orvosai. Az elválasztás percében kell a tápanyag megválasztására kiválóan ügyelni és kell hogy minden anya tudomást szerezzen arról, miszerint a gyermek leghatalmasabb tápszere az elválasztás pillanatától a Phosphatine Fallières.

* **Magy. kir. osztályorsójáték milliója.** Az a már szinte elmaradhatatlan jelző, hogy „a legkedvezőbb esetben” egy millió nyerhető az osztályorsójátékon, immár nem jelző, hanem valóság! Az október hó 23-án megtartott utolsó húzásán a XXX. sorsjátéknak a Török A. és társa budapesti főelárúító által négy negyedben eladott 103,881. számú sorsjegy szerencsés vevői nyertek a 400,000 koronás főnyereményt, melyre a 600,000 koronás jutalom is esett, úgy hogy ezzel a sorsjeggyel egy millió koronát nyertek. A nagyközönség e sorsjegyeket úgy elkapkodja, akár csak a mindennapi kenyeret, úgy, hogy mindegyik új sorsjátéknál már az első húzás nap előtt jóformán minden sorsjegy vevőjére akadt. Ezt az eredményt a sorsjáték szerzőlőtt kedvező nyeresi esélyének, valamint annak a példás pontos üzleti szellemnek köszöuheti, mely a közönséggel imár 16 év óta megkedveltette e sorsjegyeket és megerősítette az irántuk való bizalmat. A most következő XXXI. sorsjáték 1. osztályának húzása november 21-én kezdődik.

MEGJELENT

„A KULTURA”-ALMANACH az 1913. évre

gyönyörű kiállításban, számos műmellekletet tartalmazva, magas nivóu állásözvegrésszel.

A díszes könyvből visszamaradt néhány példány, s ezeket szétosztjuk a Kultura azon új előfizetői között, kik lapunkra legalább is egy fél évre előfizetnek.

Kik egy egész évre előfizetnek, a Kultura Almanachon kívül díjtalanul kapják a Kultura 1912. okt. 1-től, 1913. jan. 1-ig megjelent összes példányokat is.

A kultura előfizetési ára, egész évre 20 K. fél évre 10 K.

Kérjük az i. t. új előfizetőket, hogy megrendeléseiket minél sürgősebben eszközöljék, mert esetleges későbbi megrendeléseknél nem tudnánk eleget tenni ígéretünknek, ha már a példányok kifogytak.

Kiváló tisztelettel
A Kultura kiadóhivatala, Sopron.
Röttlg Gusztáv és Fla.

LEGJOBB AJÁNDÉK
a tartós és olcsó
hazai szőttesáru

Arjegyzéket ingyen és bérmentve küld:
LINGNER szővőgyára NAGYENYED

Művelt

háziasszony nem nélkülözheti a magyar asszonyok pompás közlönyét, a Kürthy Emilné szerkesztésében megjelenő 19 éves „Háztartás”, mely kiváló folyóirat mindent felölel ami a

modern

háziasszonyt érdekli. Ha most 6 koronával előfizet a „Háztartásra”, akkor ingyen és bérmentve kapja meg a „Háztartás Könyvtára” most megjelent pompás 20 kötetet, melyek minden

asszonyt

érdeklő ezernyi hasznos háztartási ismeretkel vannak tele. Aki a „Háztartás”-t járátja, annak szótárából és háztartásából a

keresek

szócseka eltűnik, mert ebben a folyóiratban mindent megtalál. Ingyenes mutatványszámmal szívesen szolgál a Háztartás kiadóhivatala. Budapest, VI., Eötvös-utca 36.

Elsőrangú szabás és munka!

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel becses figyelmét a városi és vidéki uri közönségnek felhívni, hogy külföldi utamról haza érkeztem, melyen bevásárlásaimat eszközöltem.

Elvállalok a legújabb divat szerint legkényesebb igényeknek megfelelő felső kabátokat, szalonöltönyöket, angol, sacó és skót öltönyöket.

Angol öltönyöket már 60 kor. feljebb is, kedvező fizetési feltételek mellett is.

Dus választék őszi és téli angol, francia és hazai szövetekben, melyekből állandó nagy raktárt tartok.

N. é. uri közönség nagybecsű pártfogását kérve,

vagyok alázatos szolgálja

GERŐ L., uri szabó.

Nagyenyed, Főtér.

254 9—

Gyászuhatat 24 óra alatt készítik!

Kedvező fizetési feltételek!

Jutányos árai!

Kir. Sz
árusítás

ellenő
Kir. Sz

321 1—1

3074—19

Árver

A nagy
közírré
Albina N
nak Breáz
végrehája
hajtsái ár
julius hó
megállap
árverési l
felmerülte
mondott
— Ceortt
nak 32 k
bank és
íranti kö
t.-oz. 144
fehérvári
kir. járár
detnek a
sz. a. fo
hrsz. 24
sz. 1075
hrsz. 58
— 9. sz
17 kor.,
kiáltási á
1. A
novemb
Paozalka
a hirdé
kétharma
2. Ár
21. §-áb
nok kiki
1881. év
lyammal
dött ke
t.-oz. 17
ságnáli
elismerv
3. Ve
szerint
agyanan
ben az
mében f
A kir
Nagy

Kaba

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminisztérium ellenőrző közegei a Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXXI. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminisztérium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

Az I. osztály huzása 1912. november hó 21. és 23-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és a királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1912. évi október hó 27-én.

Magy. kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. Hazay.

321 1-1

3074—1912. tkvi. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíróóság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy Russu Oktáv ügyvéd által képviselt Albina Nagyszzebeni Takarékos és Hitelintézet végrehajtónak Breáz Zoófia paozalkai lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajási ügyében a kérelem következtében a végrehajási árverés 42 kor. 50 fill. tőke, ennek 1908. évi július hó 31 napjától járó 6% kamata, eddig összesen megállapított 17 kor. 38 fill. költség, valamint ezen árverési kérelemért ezuttal megállapított 10 kor. és a még felmerülendő költségek, valamint a esatlakozottnak kimondott Klein Mihály tövisi lakosnak 78 kor. 10 fillér. — Ceortea Máriának 34 kor., — Dr. Asztalos Kálmának 32 korona 32 fillér, — Alsófehérvármegyei gazd. bank és takarékpénztárnak 140 kor., tőkék s jár. iránti követeléseiknek kielégítése végett az 1881. LX. t.-oz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbíróóság kerületében levő végrehajtást szenvedettnek a paozalkai 53. sz. jtkvben A + 2-4., 7-10., rz. a. foglalt ingatlanára, még pedig a 2. rz. 690. hrsz. 24 kor., — 3. rz. 1079. a. hrsz. 72 kor. — 4. rz. 1079. hrsz. 72 kor., — 7. rz. 2797., 2798/1. hrsz. 58 kor. — 8. rz. 118., 119/1. hrsz. 315 kor. — 9. rz. 1805. hrsz. 50 kor. és 10. rz. 2747/2. hrsz. 17 kor., — összesen 608 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1912. évi november hó 15-ik napján délelőtt 9 órakor a Paozalka község házában megrendelt nyilvános árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozók az 1908. évi XLI. t.-oz. 21. §-ában említett kivételével tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényozikk 42. §. ban jelzett árfo-lyammal számított óvadékképes értékpapirban a kikül-dött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-oz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, — mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XLI. t.-oz. 25. §-a értelmében fog folytatni.

A kir. járásbíróóság mint tkvi. hatóság
Nagyenyeden, 1912. május 11-én.

Dr. Bottlik János,
kir. jbiró.

A kiadvány hiteltél:

Kaba János, telekkönyv vezető. 316 1-1

Hirdetéseket
legutányosabban felvesz lapunk kiadóhivatala.

GÉPOLAJ!

Értesítés!

Legközelebb üzembe jön

Amerikai rendszerű gépolajgyáram.

E nemben s ily módon

legelső az egész ország területén.

Mindenfajta gép- és henger-olaj minden minőségben.

BENZIN fogyasztók

figyelmét ezuton vagyok hátor ujonnan épített s a modern technika legújabb vívmányainak megfe- benzinrektifikációm-ra felhívni. Ezen telően felszerelt készülék segítségével legelső minőségű finomított és kétszer tisztított, motorbenzint, automobilbenzint, folttisztítóbenezint több minőségben, teljesen szagtalanul, gyógytári célokra is, továbbá gazoilint (világítási célokra), hidrúrt (gázfejlesztésre), extraktiós benzint és terpentínóilteket gyárthatok, mely elsőrendű termékeimet mérsékelt áron, pontos és gyors kiszolgálás mellett ajánlom tisztelt vevőimnek. — Legfinomabb király- és szlompétroleum! Mindennemű ásványolajtermékek; motorhajtó olajak, mozdony-űtő- és gépkocsi-olajak!! — Tűzelő olajak!!

BARUCH-JEREMIAS
Kőolajfinomítógyára Maros-Vásárhely.

TISZTÁN

és világosan úgy kérje és fogadja el, ha szappant vesz, hogy

KOLOZSVÁRI
(HEINRICH-féle)

Glycerin szappan

Tojás „

175 7— Mandula „

Márvány „

A kolozsvári gyógyszer-gyár azért lett világhírű, mert a legdrágább és teljesen ártalmatlan anyagból készíti szappanait.

Tövis-utca 30. számú

házas-telek, mely áll 9 szoba, konyha, kamara és pinczehelyiségből

örök áron eladó.

Értekezhetni lehet ugyanott.

323 1-3

Fapiacz 12. szám alatt

téli alma

324 1-2

van eladó.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olesó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Kugler és Társai

20

Brassóban.

Itt helyben kapható Klemm Pál cégénél Szentkirály-utca 128.

húzott drótszállal.

Törhetetlen!

Magyar
Siemens - Schuckert - művek
Budapest, VI., Teréz-körút 36.

299 3-5

ÉRTESÍTÉS!

Értesitem a t. enyedi közönséget,
hogy a disznóvágási szezonra egy jó

hideg húsfüstölőt

állítottam fel, ennél fogva elfogadok
húst füstölni.

Tisztelettel

LACZKÓ SÁNDOR.

A gőzfürdő mellett.

315 2-3v (Ifj. Szergely-féle ház.)

Egy nagy szoba

külön bejárattal, **esetleg butorozva**
(világítás és fűtéssel) **azonnal kiadó**
Kovács Gyula-utczában épült új házban.
Értekezhetni: **Bresztowszky Károly,**
vagy **Földes Ede** urnál.

Cserépkályhákat és takaréktűzhelyeket

hazai valamint külföldi gyártmányukat
gyorsan és pontosan elkészítik meg
rendelés szerint. Átrakásokat, javításokat
és e szakmába vágó munkákat el-
vállalok jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség szives párt-
fogását kéri tisztelettel

ifj. **Biró János**, kályhás

243 11— Nagyenyed, Tóth-u. 63 szám

Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság”

nagyenyedi ügynöksége
ez uton értesíti az érdeklődő közönséget,
hogy a biztosítás összes ágaira (élet
tűz, jég és betörés) vonatkozó díjfi-
zetések **Földes Ede** ur könyvkereske-
désében eszközölködnek. Ugyanott a biz-
tosításokra vonatkozó összes felvilágo-
sítás okmegtudhatók.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság
nagyenyedi ügynöksége.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírnyomtatás Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

„Kollarit” bőrlemez

kaucsuk compositióval bevont ruga-
nyos, viharbiztos és időálló szagtalan
fedélemező.

A jelenkor legjobb tetőfedőlemeze.

VÉGTELENÜL TARTÓS.

Régi zsindely-tetők átfedésére kiválóan alkalmas.
Sem mázolni, sem mészlóval bevonnai nem kell.

Kapható:

SCHOPPELT és BAUER
vaskereskedőknél
NAGYENYED.

270 6-13 v

A „Nagyszebeni Általános Takarékpénztár”

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek
mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő
részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyújt.

Aisó Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények
Lingner György ur által nyújthatók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255

forduljon minden érdeklődő,
ki súlyt fektet elsőrendű fajliszta anyagra

NAGYENYED m. Alsófehér m.

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszoszerjék, tülevelűek, kerítésnövények,
bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok elsőrendű
áru
európai és amerikai szima és gyökerez vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai.
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Oh jaj! **KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG** **Éljen!**
és elnyálkásodás ellen
gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboza 1 és 2 K.
Próbadohoz 50 fill.

Megfojt ez az átkozott
köhögés.

Egger-mellpasztilla csak-
hamar meggyógyított.

Fő- és szétküldési raktár: **Dr. EGGER LEÓ** és **EGGER I.** Budapest, VI., Révai-u. 12.
Kapható: Nagyenyeden: U. Kovács József és Schuller Viktor gyógytárában.
Gyulafehérvárt: Frölich Oszkár, Vlád Virgii és Vértés Miklós gyógytárában.

274 6-26 v